

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Lectio 2. tripartita. De festo Nativitatis Domini. Impleti sunt dies Mariæ, ut pareret, & peperit Filium suum Primogentium, & eum pannis involvit, & reclinavit eum in præsepio. In prima parte agitur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

nobis ex alto Orientem, & singulis momentis vite nostrae beneficijs nos afficiet in, sine cuius luce & radijs in morte sumus: Canebat S. Franciscus divino cultu amor: *Altissimi, omnipotens bone Domine tuus, sunt laudes gloria & honor & benedictio tibi soli referenda sunt, & nullus homo dignus est te nominare. Laudate, Domine Deus, propter omnes creaturas, & maxime propter honorabilem fratrem nostrum Solem, qui dies, ere facit, & nos illuminat per lucem, pulcher est & radians, & magnus splendens, cuius Domine symbolum praesertim. An non magis Deum laudare & benedicere obstringimur propter fratrem nostrum Iesum Christum, qui est splendor Patris, & L. mago bonitatis eius, a. figura substantia ipsius, qui suo ad nos adventu die luce facit, & per lucem nos illuminat, pulcher & radians velut sponsum procedens de thalamo suo; & nemo se abscondit a calore eius, nisi qui sponte in tenebris & algore voluerit delitescere? Hic est honorabilis ecce frater noster ab omnibus in suo primo Oriente adorandus, & se per laudem & amorem prosequendus. De idorabat S. Franciscus a suis hunc Solis Hymnum a se compositum de die in diem recitari & decantari; moriensq; sibi illum praecipi voluit ac per illum recitatum coram Senecibus magnam illudiam inter se foventibus ac coram Assisijs ab Episcopo suo discordibus, illos ad pacem misisse rediit. D. cam & ego, hunc Hymnum seu Canticum Zachar. esse *Canticum & Hymnum Solis Orientis*, & die, illuculentis; ideoq; de die in diem repetendum matutino tempore, magno cordis fervore, magno Solis caelestis amore, illudque Canticum merito dixerim vim habere, ut pacem in nobis foveat, & in viam pacis dirigat. Ideo usq; ad mortem illud in ore & corde gerere debemus: *Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit & fecit redemptionem plebi suae. Per viscera misericordiae suae in quibus visitavit nos Oriens ex alto, illuminat e huius in tenebris & umbra mortis, sedens ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.* In oriente huius Solis pax nuntiatur hominibus bonae voluntatis, quia per eius ortum pax e caelis in terras descendit, ideoq; & ipse exortus est tempore pacis universalis. Ipse quoq; ad nihil aliud tendit, cursum suum peragens, quam ut dirigat pedes nostros in viam pacis, de tenebris & umbra mortis. Felix qui eius radios inspicit & observat, & ad lucem eius pedes suos dirigit, non potest non in pace feliciter agere, in pace feliciter obire, tandemq; felicitate sui Solis huius aeterna visione.*

LECT. 2. FESTO NATIVITATIS DOMINI.
tripartita *Impletis sunt dies Mariae, ut pareret. Eccl. Luc. 2.*
PAR. I. *Considerans Apollolus miram Dei sapientiam*
Do profa- *& providentiam in suis consilijs, exclamat: O*
tione m. *altitudo divinarum sapientiae & scientiae Dei, quam*
V. *& incomprehensibilia sunt iudicia eius, & investigabi-*
dierum *les viae eius? Certe sicut exaltantur caelia terra, ita*
partum *viam Dei a visis hominum, cogitationes Dei a cogi-*
Rom. 11. *tationibus hominum, consilia Dei a consilijs ho-*
minum.

1. Certe id in castissimo illo Ioseph filio Jacob quem fratres vendiderunt Imaclitis. At quo consilio? Ut conceptam invidiam exaltarent, & somnia, quae huius invidie fomes fuerant, inania redderent. At quia mutari Dei consilium non valet, quem ideo vendiderunt, ne adorarent, adoraverunt, quia vendiderunt, inquit S. Greg. *O investigabilis via Domini.*

2. Certe id ipsum in Jona, fugit ipse in Tharsis, ut Iona i. effugiat Domini praecceptum in Niniven eum mutentis. At divinum consilium dum devitatur, impletur, & humana sapientia dum reluctatur, comprehenditur. *Ecce enim fugitivum Prophetam Dei Greg. 1. 6. tempestas invenit, fors ligat, mare suscipit, bellua includit, & quia auctori suo obedire renititur ad locum quo missus fuerat suo reme carere portatur. Sepultus in ventre ceti, litrus quo tendere debuerat, invenit antequam videret, falix magis hoc repulchro, quam navi. O investigabilis via Domini!*

3. Agnosce eadem in Herodis persecutione Herodem ambitio urit, & timor ne seopto orbetur & regno, ideo fuit in infantem orbis Dominum. Sed nunquid hac via Dei consilium a nesciente impletur? Equidem Agno qui venerat immolari, v. tunc debebantur & primitiae illae. Debebat & Filius Dei Iulius Matris veteris lucem Aegyptio caelestem interire, huius rei servit furor Herodis. Sic via & consilia Domini distant a visis & consilijs hominum, & per eos tamen etiam infictos & invidios consilia Dei adimplentur. *O investigabilis via Domini!*

4. Denique id ipsum agnosce licet in hoc itinere Mariae & Ioseph in Bethleem, ex ordinatione Caesaris Augusti suspicantur hanc professionem; sed magis ex ordinatione Dei, cui Augusti ordinatio inficia parebat & serviebat. Vide quomodo distent viae & cognationes Dei a visis & cogitationibus hominum. Augustus Caesar partim ex superbia & ostentatione, partim ex cupiditate, decrevit universum orbem sibi subditum, describendum esse, tum ut gloriatur in numero sibi subditorum, tum ut cenam colligat capitum per singulos qui describebantur. Atque ut hoc congrue & ordinate peragi posset, unusquisque iubetur adire civitatem suam, eam locumque caput erant familiae. Itaque Iosepho & Mariae inveniunda est profectio in Bethleem, ut Caesaris pareatur imperio, ut centus solvatur & capitis pensio. Verum longe sublimiori consilio hanc Mariae & Ioseph protectionem ordinat Deus ad complendum magnam pietatis suae sacramentum in loco ab aeterno destinato. Hic locus in libris Prophetarum signatus erat, & de illo Michaeas aperius verbis dixerat: *Et tu Bethleem terra Iuda, nequaquam minima es in Principibus Iuda, ecce te enim exciet Dux, qui regat populum meum Israel. En ortus Messiae Ducis populi Dei designatus, cum speciali loci circumstantia. Immutabile est consilium Dei vel in uno apice; & tempore, & loco, & modo, quem oracula eius inlinuant, adimplere necesse est. Tempore ergo pacis uni-*

*Michaeas
Consilium
Dei im-
mutabile.*

universalis oriri vult Princeps pacis, ut oriatur cum ipso iustitia & abundantia pacis: hanc pacem per Augustum, terra marique partem indicat hae descriptio. Ex Virgine vult nasci quia Deum talis decebat Nativitas, ut non nisi de Virgine nasceretur, talis congruebat & Virgini partus, ut non pareret nisi Deum,ideo eligitur MARIA. At cum illa in Nazareth domicilium figat, quomodo fiet in Bethleem pariat, quae triidui itinere distat? Descriptio mandatum ad id ordinat Altissimus: quia Bethleem caput est familiae David, illuc Mariam & Joseph ascendere oportet, illic describi. Hoc non tam Caesaris, quam Dei Altissimi decretum est, quod non licet praeteriri ne quidem Maria praegnante, (haec exculatio legitima potuisset videri) ut ibi eo pariat loco, qui constitutus est ab illo qui eam fecundam reddidit & praegnantem.

Aeternitate. Nec ab illis quos describit, tributum aliud exigit, quam denarium bonae voluntatis.

Itaque Maria occasione descriptionis dicte adit Bethleem, non sine aurae brumalis incommoditate, nec sine grandi fatigatione ob viae prolixitatem. Haec erant praecursoria laborum IESU & MARIAE. Porro dum ingreditur, impleti sunt dies, inquit Evangelista Aptè dicit, impleti sunt dies, quia in plenitudine temporis nasci debebat ex Virgine Matre, qui primum hominem fecerat initio temporis sine patre & matre. Unde Apostolus dicit: *At ubi venit plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex muliere, factum sub lege.* Impleti sunt ergo dies, & tandem affulit ille dies tantopere desideratus à Patriarchis, à Prophetis, à Iustis antiquis, & maxime ab ipsomet Jesu in utero concluso, & à Maria cum per tot mentes gestante.

In Maria enim omnia ferventissima desideria Sanctorum Patrum quodammodo collecta & adunata erant; ac velut flammae exasstantes in fornace, sic erant haec desideria in corde seraphico Mariae. Unde puero quem sacrata continebat absconditum alvo, saepe haec ingeminabat cum amore; *Tibi dixit cor meum, exquiri vis facies mea.* Quasi dicitur: O mi Jesu, Fili uteri mei, Dilecte meorum meorum, Sol, Lux, Vita, & Gloria mea tibi loquitur cor meum, amore te videndi succensum; omnes illius cogitationes & affectus de te sunt, in te sunt; omnia illius desideria illuc tendunt, ut faciem faciei, oculos oculis, labia labiis, brachia brachiis conjungere valeam, & in sinu meo palam apparentem adorare & amplecti totique Orbi te tandem expectatum exhibere. O quanto ardore desiderabat terra virginis rorem & fructum suum proferre Angelis & hominibus odoriferum! O quanto ardore appropinquante iam partus tempore desiderabat Maria, tamquam Fons signatus, venam aquae vivae in se clausam effundere! O quanto ardore ayebar parere Solem suum mundo tenebris possessio, ut à Solis ortu usque ad occasum generatio veri luminis coruscaret!

Sed & ipse Jesus utero jam tot mensibus clausus, optabat diem illum nativitatis & manifestationis suae, quem Angeli & homines tandem expectabant. Optabat è carceris vinculis egredi, & vitam suam quasi vacantem, & intus coarctatam foris jam omnibus manifestam facere. Optabat vocem suam jam è silentio exaltare, & se Verbum ostendere à Patre missum. Quapropter Guarrius Abbas serm. 3. de Annunciat. magnopere admiratur. *Familiae* (Et omnes nos secum admirari docet summam Dei in Christi humilitationem & dignationem in eo quod per nos sit maxime in usque voluerit delinere, qui mox poterat ma quod claustra haec dissolvere & se manifestare. Audi eum hac utero de re eleganter disserentem. *Omnia humanarum clausos infirmitati vel injuria à quas pro nobis pertulit dignatio divina, sicut tempore primae, sic humilitate ferre maxime existimo, quod in usque accipit, in utero no-*

Christus natus tempore de scripto. *1. Describit eos in libro uno, sed multiplici modo. 2. Describit eos in libro uno, sed multiplici modo. 3. Describit eos in libro uno, sed multiplici modo.*

1. *ut facerem voluntatem suam. Hic est liber Agni multipliciter signatus, & haec nobis absconditus, quoad eos quos descripsit. continet. Habet, recte Apostolo, signaculum hoc: Cognovit Dominus qui sunt eius. 2. Describit eos in suo Palatio ecclesiali, ut non possint deleri, aut obliterari: Gaudete quia nomina vestra scripta sunt in caelo. Sublimis & eminentis haec scriptura, immortalis & incorruptibilis quam nec tempus edax rerum corrumpere potest, nec corrodere, ut pote aeternitati consecratam. 3. Describit eos in manibus suis, ut nunquam oblivioni eos possit tradere. Ecce in manibus meis descripsi te. Stimulus potest oblivisci infantem uteri sui, ego tamen non obliviscar tui. Haec descriptio maxime effulset in Cruce, per sanguinem & clavos in manibus Crucis affixis, omnibus legibilis. Unde de illa sic loquitur S. Augustinus. *Manus tua fecerunt me, manus ille clavus pro me fixa; Opus manuum tuarum ne despicias, quoniam manus tuarum afficiat. Ecce in manibus tuis descripsisti me, lege scripturam, & salva me.* Denique describit eos (non solum in Cruce, sed & in praesepio) in corde suo, ut non possint eos amare. Nomina ergo electorum describit infans Jesus amabili scriptura, cor ei pro pergameno, praesepio pro mensa, lachrymae pro atramento, spiritus Dei vivi servit pro calamo. Si cor dilecti pueri penetrare possemus, videremus characterem amoris nos illi inscriptos indelebiter. Cognovit enim ex tunc Christus qui sunt ejus, ex tunc pro illis se offerrebat. Quapropter merito nascitur in descriptione universi Orbis, qui universi Orbis nationes sibi habet subditas, & in corde descriptas, ut nascens in tempore, eas recenscat in*

Rational. Evang.

In Maria Virgine omnia desideria. *1. Describit eos in libro uno, sed multiplici modo. 2. Describit eos in libro uno, sed multiplici modo. 3. Describit eos in libro uno, sed multiplici modo.*

quem mensibus Majestas illa incircumscripta passus est contineri. Vbi enim se se exinavit, aut quando ita penitus à se ipso desessit visus est? Tanto tempore nihil illa virtus manifestum operatur, nullo signo visibilis Majestas que clausa latet, proditur. Non sic in Cruce visus est infirmus, ubi quod infirmum illius fuit, statim apparuit fortius omnibus hominibus, quando & moriens gloriatur latronem, & expirans inspirat Centurionem. In utero autem sic est, quasi non sit. Sic omnipotenti virtus vacat quasi nihil possit. & verbum aeternum sub silentio se premit. Hæcille. Nempe hæc est natura Verbi quantum in se est se prodere, atque hoc erat Verbi divini desiderium, quia vehementer cupiebat se hominibus communicare, & Patris sui erga nos propensam voluntatem declarare: hoc enim erat munus sui, de quo Bernard. Tale erga nos est cor Dei Patris, quale nobis expressit, qui de Patris corde processit.

Natalis Christi dies latitia.

Cant. 3.

Gen. 49.

Dies desponsationis.

similia.

Impleti itaque sunt dies, & Jesus ac Maria votis tandem suis fruuntur, totique sanctorum hominum & Angelorum extus, dum ex utero matris processit, tamquam Sponsus de thalamo suo, tamquam Sol de tabernaculo & Cælo in quo novena mensibus celatus fuerat, tamquam Rex de conclavi suo Regio, splendidi diademate coronatus. Egredimini & vos filia Sion, & videte Regem vestrum. Sponsum vestrum, in diademate quo coronavit eum Mater sua in die desponsationis illius, & in die lætitiæ cordis eius. Hic est dies lætitiæ, quo coronatus à Matre diademate maritalitatis nostræ, & purpurâ carnis humanæ egreditur Rex pacificus, cuius vultum desiderat universa terra. Hæc est corona anni benignitatis suæ, cui dum Cælum cum Angelis applaudit & benedicit, terra quoque cum collibus exultatione accingitur, intuens enim, qui est *Desiderium collium aeternorum.* O rex illi Caro, quam Christus non quasi carere, sed quasi coronam sibi circumdedit, quæ fuit ornamento, non oneri; Est enim non solum Regni sed & Sponsalitiæ corona. Hic est enim dies desponsationis, in quo dum humanam naturam sibi desponsatæ celestis Sponsus, sibi que conjungit per unionem personalem, simul etiam Ecclesiam ut Sponsam sibi assumit per amoris conjunctionem indivisibilem; ita ut post hanc conjunctionem nunquam intercedat divorcium, nunquam detur libellus repudiî, nunquam Sponsus & Vir abeat viâ longissimâ, sed semper cum sponsa commoretur, cum ea & pro ea laborans, orans, patiens, sanguinem fundens, sanguinem in pretium, lavacrum cibum, potum, in dotem & ornamentum ei impetrans, & in finem usque sæculi eam protegens, nec deserens. Hæc est desponsatio, & facti nodus amoris, qui inchoatur in Filii Dei Incarnatione & Nativitate, perficitur durante toto cursu mortalitatis eius vite, sed maxime apparebit in Cruce, consummabitur autem plenissime in Æternitate, & statum immortalis gloriæ, triplici visionis, sententiæ, & iustitiæ dote. Hæc igitur attendite,

hæc in lætitiâ cordis vestri ruminatè, o filia Sion o anima pie contemplationi deditæ! Hæc enim desponsatio vos concernit. O quantus debet esse jubilus, & exultatio cordis vestri, in die lætitiæ Sponsi vestri! Sed etiam vos, o Filii Sion celestis, Angelici spiritus, qui semper intuemini faciem Patris, vos, inquam etiam ad voco & invito, ut egredientes ad nos, videatis novum quod terra non illa vobis præstat spectaculum, Videte Regem vestrum in diademate paupertatis nostræ, in corona qua coronavit eum noviter Mater sua, & Mater nostra. Et qui admirantes adoratis egressum ejus à diebus æternitatis, è sinu Patris; admirantes quoque adorare egressum ejus in plenitudine temporis, è sinu Matris.

Hinc porro egressum describit S. Evangelista *Pars II. De modo genitum.* O breve verbum de verbo abbreviatum, sed parentis mysteris & sacramentis fœcundum exemplum, & partus exprimens admirabilem effusionem sacri utriusque de Cælo pleni, de Spiritu S. iocundi. Evolvamus hunc partum sacratissimum, evolvamus hunc thesaurum secretissimum, hoc verborum velamine involutum. Videamus 1. quomodo peperit antequam parturiret. 2. quem, qualemq; filium pepererit.

Primo, dum dicitur Maria peperisse, nulla tibi subeat suspicio corruptionis ullius, sicut enim Virgo concepit virtute celesti, virtute Spiritus S. sic & Virgo peperit facillissime, purissime, sanctissime; Virgo mente, Virgo corpore, Virgo voto & professione. Sicut filius ex gremio è sinu Patris æterni processit, sine ulla genitus corruptione aut impuritate; Sic voluit & concepi & generari ex sinu & utero Matris sine ulla corruptione, & impuritate, ut generationi suæ æternæ à Patre corresponderet generatio temporalis à Matre. Is ergo qui in Cælo est ex Patre sine Matre Deus, omnis fons puritatis & integritatis; in terra ex Matre sine Patre homo esse dum dignatus est, Matris integritatem non minuit, sed sacrat. Quod si similitudine rebus à visibilibus ducta ad hujus rei intelligentiam adjuvari volumus, communis est & aptissima illa ex Bernardo deducta: *Sicut solus radiam, Virgo profert filium, parturientem: Neque solus radio neque Virgo filio sic corrupta.* Vtique radius purissime procedens à Sole, vel sidere, non minuit Solis vel sideris claritatem, sed auget sic filius Matris non minuit integritatem, sed conservat & illustrat. Quapropter apud Prophetam de ipso dicitur: *Ecco Vir, Oriens nomen ejus.* Duplicem enim habet Orientem, sicut duplicem habet generationem, & utramque purissimam. A Patre oriens est, ut Candor lucis Æternæ; à Matre oriens est, ut splendor novifidelis, nobis exurgens in nocte.

Quomodo Maria Virgo peperisse dicatur.

Similia.

Zach. 6.

Aliam similitudinem insinuat ipse Christus Matris Filius Ecclesiæ Sponsus, sic loquens de se *Ego Aliud. Hos campis & hinc con vallium.* Hoc nomine quid aliud quam suam indicat suæque Matris puritatem illi.

libatam? Cur campi se dicit florem, non horti? Nemp̄ campus floret sine admiculo, non seminatib ab aliquo, non fossis fardo, non fecunda- rum fimo: Sic intactus & integer Mariae uterus florem produxit. Coelum terramque lartificarem o-

Isa. 35. Liliū symbolū virginis sicut.

dore suo: *Germinans germinabit, & florebit quasi liliū, exultabunda & laudans dicit Isaias.* Liliū symbolū est virginis & castitatis. Unde Veneri liliū fuisse inuicem dixere antiqui: Liliū ergo candidū Christus, liliū odoriferū Maria, & ipsa electi radix liliū in lætitia germinans est. Id præclarè, non tam verbo, quam factō declaravit B. Agidius S. Francisci socius. Quidam Doctor Theologus Ordinis Prædicatorum, in consideratione virginis Mariae dum multis scrupulis angere- tur, statuit adire B. Agidium, cuius tunc san- ctitatis fama increbuerat, ut tentationes has mor- bi scrupulosi ejus consiliis & precibus depellere valeret. Monuit interim à Spiritu Beatus Agidius de adventu viri illius, & de causa adventus, ob- viat illi cum scipione in manu; Moxque appropin- quavit, scipione terram percussit, hæc solum verba protulit: *Frater Prædicator, Maria Virgo est ante partum, Nec mora, pulcherrimum ibi è terra prodit liliū.* Secundo percussit terram, similiter aieus: *Frater Prædicator, Maria Virgo est in partu;* sic protinus liliū priori simile inibi est exortum. Addit etiam tertio tellurem percussit, *Frater prædicator, Maria Virgo est post partum;* & tertium exinde liliū mox est exortum. Nihil ultra prolo- quens discedit B. Agidius velut fugam capeffens ut maneret ignotus. At ille qui cum facie non no- verat, protinus spiritū agnovit; nec dubitavit tria illa lilia fuisse specialia beneficia Virginis, fidem de virginitate triplici, quasi trino nodo in animum antea anxio religantis.

B. Maria sicut.

Peperit itaque Maria & germinavit sicut liliū, & ideo sine impuritate: germinavit sine corrup- tione exultabunda & laudans, & ideo sine dolore. Quam voluptas non anteivit in conceptu, dolor non est securus in partu. Correspondent enim do- lores parientis libidini concipientis. Quam qui- dem penam prima mulier merito sensit, quia serpen- ti consentit. Quæ fructum alienum cum delecta- tione præsumpti capere, justè punita est in proprio fructu cum gravi dolore. Sed & hanc pec- nam ærumnosam gravaminis & fastidii post singu- los conceptus, & doloris & angustia post singu- los partus, transmisit in omnes mulieres; ita ut mul- tier qualibet quanto fecundior, tanto sit ærum- nosior. Sola excipitur Maria ab hac maledictione, benedictionis fructum gaudans, Virgo fecunda si- ne corruptione, gravis sine gravamine, præperâ sine dolore. Inter lilia cœlestia exultans parit suum liliū, hoc est in medio Angelorum, & laudans dicit non solum sicut Eva pariens suum Primoge- nitum. Possedit hominem per Dextram, sed dicit: Possedit

M. V. pe- perit sine impuri- tate, & dolore.

Gen. 4. hominem Deum illum qui possedit me ab initio vis- sum juravit. Quod si non meminit Eva pressuræ,

sed gaudet quia natus est infans in mundum, (heu- nesciebat maledictioni fore obnoxium & fiarici- dam) quantum gaudium Maria sine pressura ede- re filium benedictionis & gaudii omnis in Ange- lis & hominibus auctorem. Ad Mariamigitur re- currite, o Matres cura dolore & periculo parien- tes, ut partus vester lucem vitæ, ac per B. p̄sumum lucem gratiæ valeat participare; ut & vos periculo valeatis eximi cum incolunitate. Hoc à vobis poscit ipsa, hoc & docuerunt Viri sancti. Audite hæc de re Historiam memorabilem.

S. Franciscus invocabatur in partu à quadam muliere de partibus Arctis jam per dies septem gravissimè cruciata, desperantibus etiam de ea Me- dicis Voto factō dum obdormiret, apparuit ei Fran- ciscus, & interrogat, a. Canticum *Salve Regina* noverit, ad implorandum Deiparæ auxilium? Re- spondit illa se Canticum illud plene nosse. Jubet igitur ipse ut cum pietate illud exordiarur, felicem spondens partum, & incolunitatem. Illa exper- tã ad hæc vocem pronunciat Canticum, & mox ubi ad illa verba pervenit: *Et Jesum benedictum fructum ventris tui;* filium pulchellum edit omni liberata periculo & dolore. Protinus exultans & laudans gratias agit Deiparæ Mariæ, Matri & Re- ginæ Misericordiæ, que Franciscō interveniente tantam erga se ostenderat pietatem, tantamque benedictionem per benedictum fructum suum.

B. M. V. Patrona in partu periculo. Exemp.

Bona. in vita S. Francisci

Secundo, videmus quis, qualive partus Ma- ria; Nec enim S. Lucas sine mysterio dicit: *Pe- peri filium suum primogenitum.* Ac imprimis non dicit simpliciter; Peperit filium, sed addit, *Fi- lium suum.* Quia nimirum de hoc filio futuris sæ- culis error duplex erat futurus; utrumque fa- cer Evangelista prævenit, & præcidit initio sui Evangelii. Primus erat Nestorii negantis Ma- riam verè esse Dei Genitricem. Ob hæc blas- phemiam pertinacem cœlestis punitus fuit, Deo in linguam ejus blasphemiam vermes immittente, qui tanquam Canthides eam mirè torserunt, ad vindicandam injuriam Matri Dei, unde post lon- gos cruciatus misere in exilio penit. Hic error condemnatur ex verbis Angeli & Elizabeth, Di- cit enim Angelus *MARIA: Quæ d ex te nascetur sanctum, vocabitur Filius Dei.* Talis agnosce- tur, talis vocabitur publico testimonio, à Patre inelamante; *Hic est Filius meus dilectus;* à Petro palam consentente; *Tu es Christus Filius Dei vi- vi;* à Martha & aliis. *Vigite Domine ego credidi;* *Mari. 16. quia tu es Christus Filius Dei vivi, qui in hunc mundum venisti.* Angelo vero consonans vox Elizabeth dicit etiam Mariæ; *Præ hoc ut veniat Mater Domini mei ad me;* Ergo Maria verè Mater Dei est, quia Mater illius qui à primo conceptio- nis suæ instanti fuit Deus, per concursum mater- num concepit de sua substantia corpus illud, cui eodem instanti anima, & divinitas unita fuerit; hoc sufficit ut proprie dicatur *Mater Dei*, concipi- ens & pariens Deum Hominem. Procul ergo

3. Membr. 2. Patrie quis qua- isse par- tui Ma- ria.

Nestorii blasphemiam.

Luc. 1.

Matt. 17.

Luc. 1.

Error Valentiani.

vox maledica Mariam negans Deiparam: nam quæ peperit filium suum, peperit Altissimi Filium, & illum fecit suum. Alter error fuit Valentini, & aliorum negantium Christum de substantia Virginis sibi corpus sumptisse, sed è celo, vel elementis, ac solum transisse per Virginem, velut per canalem. Hic error verbis nostris Evangelistæ reprobat, manifestè & signatè dicens: *Peperit Maria Filium suum.* Utique non solum Filium Altissimi, sed & suum, sicut Patri consubstantialem in divinitate, ita & Matri consubstantialem in humanitate. Peperit illum, non ex corpore aliquo ecclesiæ, aut elementari, aut aliunde formatum, sed ex sua carnis materia productum, ideoque verè filium suum. Imò magis Filius hic suus est, quam Filius Matris eiuscumque à propria Matre suus dici possit: quia cum totam substantiam aliæ matris non det proli, sed maximam partem Patri; illa huic filio totalem dedit carnis substantiam, sine Patre. Atque sicut suus est hic filius specialiter est affectu singulari & amore. Plus enim diligit filium hunc, quam ulla mater suum, quia cum patris & matris munus sola obierit, patris simul & matris amorem & affectum imperit. Unde hæc illi vox amoris & teneritudinis plena convenit potiori ratione, quam matri Salomonis: *Quid dilectum mihi, quid dilectum utero meo, quid dilectum votorum meorum?* Plures igitur ob causas specialiter dicitur de ea: *Peperit filium suum.* Primum, *Filium suum,* specialiter Patri æterni dono, qui cum MARIA Filium voluit habere indivisum. 2. *Filium suum,* specialiter virginitatis merito, quæ humilitati conjuncta, quasi nardus dedit odorem suum, & Filium ab æterni Patris atraxit accubitu. 3. *Filium suum,* carnis ejus tota materia ministrata. 4. *Filium suum,* carnis est desiderio. 5. *Filium suum,* specialiter affectu & amore materno: *Dilectus meus mihi, & ego ipsi.*

Christus cur primogenitus sit.

Sed cur dicitur: *Peperit Filium Primogenitum.* An forte alios ultra utero suo circumdedit? Quod si solum hunc (qui millenis aliis excellentior est) an non melius diceretur: *Virgenitum suum* peperisse? Huic questioni olim respondit MARIA S. Gertrudi Virginis. Quodam enim die Nativitatis cum B. Gertrudis audiret in Missa illud de Christo cani: *Primogenitus Virginis Matris,* considerationi sacrorum verborum horum intenta, cogitabat congruentius dici: *Virgenitus Virginis Matris,* quia interemerata Virgo nullum alium genuerit, præter illum quem de Spiritu S. meruit concipere. Cum verò in hac cogitatione hæreret, adfuit ei B. Virgo blanda serenitate respondens, *Nequaquam Virgenitus, sed congruentissime Primogenitus dulcissimus. Jesus meus, quem primum clauso utero procreavi: & post ipsum imo per ipsum, omnes ipsi in fratres, mihi in filios maternelæ caritatis visceribus adaptando genui.* Propterea inter titulos honorificos qui MATRI solent adscribi, non solum Mater Christi dicitur

sed & Mater electorum, & Filiorum DEI: *Ego Mater pulchra dilectionis, & agnitionis, & sancta.* *Eccl. 2. 4.* *Spei* inquit ipsa, vel Ecclesia de ipsa. Matris nomen MATRIÆ aliquid solet attribui, vel quia genuit, vel quia maternam exhibet curam, vel quia affectum verè maternum declarat triplici hoc titulo MARIA. Mater est electorum. Ac primo quidem titulo, quia cum Christus genuerit, electos quoque genuisse censetur, qui sunt mystica Christi membra. Illorum ergo Mater est, quæ Christum peperit, in quo tantquam in capite, ceteri electi continebantur. An nō Rebecca utero continens Jacob & Esau, capta duplici populi, hoc pro responso audit: *Dua gentes, & duo populi in utero meo sunt.* Sic Ambrosius de Virgine explicat illud: *Venturus sicut aceruus tritici vallatus liliis.* Christus unum tritici granum fuit in utero Virginis à Patre æterno factum, dicitur tamen aceruus, quia virtute omnes continet electos. Secundo etiam titulo Mater est, quia curam maternam electis exhibet, eorum condolens miseris, saluti eorum totam se impendens. Tertio denique titulo Mater est, quia eos diligit pluriusquam ulla mater suum filium, nec illorum potest oblivisci quos spiritualiter peperit, & in finem usque facili paritura est, tanquam membra mystica Filii sui. Ideo forsitam illa mulier stellis coronata, & Sole amicta (quæ signum magnum dicitur, & Virginem designat) alleritur cruciari ut pariat quia magno & prægnanti desiderio ac sollicitudine cum animi quadam compassione urgetur ad parturiendum spiritualiter hæc mystica Filii sui membra, & quodam clamore valido cordis ad Deum conatur fugare draconem, huic generationi filiorum electorum indignantem. Itaque omnes electi & membra sunt, & fratres Christi; ille tanquam Primogenitus Patris & Matris, hi tanquam secundo geniti ejusdem Patris & Matris. *Elegit nos confremes fieri imaginem Filii sui, ut esset primogenitus in multis fratribus.* De illo igitur hic specialiter mentio fit, dum dicitur: *MARIA peperit filium suum primogenitum.*

Adde, quod hoc titulo indicatur dignitas Filii hujus inter fratres. Primogeniti enim olim munus erat ceterorum fratrum curam habere, illis portionem imperari, illis præcellere, illis benedicere, quia sacerdotium primogenituræ erat annexum. Hæc omnia reperuntur in Christo primogenito Virginis Matris; ille enim curam habet nostram tanquam fratrum suorum, ipse nos pacis frumento patremæ domus. Ipse sua in hereditate patrem nobis imperit, & quidem duplicem portionem tanquam fratribus ex utroque parente (sicut Joseph Benjaminus) vultionem scilicet divinitatis & humanitatis, quæ continet duplicem tam corporis quam animi beatitudinem. Angelis qui fratres tantum sunt ex parte Patris (tanquam Filii DEI, sed non filii MATRIÆ) talis portio non competit. Denique, tanquam Primogenitus ipse nos benedixit omni benedictione spirituali, & à MATRI

MARIA
Eccl. 2. 4.
Gen. 28.
Cant. 7.
2.
3.
Apar. 18.
Rom. 8.
Christus vere primogenitus sit.
Gen. 43.

Gen. 17. ere vestibus optimis primogenituræ & sacerdotii (sicut Jacob à Rebecca) circumamictus, mox ubi genitus fuit, sacrificium fragrantissimum Patri æternò obtulit, ut benedictionem omnigenam non solum sibi, sed & fratribus impetraret. Ideo de Matre adjicitur, quod solum mox ubi peperit, panis involvit, & in lætæ reclinavit. Panniculi vestis extrema sunt; caro virginea quam assumpsit, vestis est intima nostris Sacerdotis & Primogeniti fratris; Præsepium ara est primi ejus sacrificii; Sed hoc mox plenus in sequentibus explicabitur.

Pars IV. Que circa infantem mox à partu gesta. I. M. V. f. hunc natum mox adoravit. Titid, videamus quomodo circa puerum, quæ peperit, Beata hæc Genitrix se gesserit: non enim pauca involvit hæc pannorum involutio, & multa continet augusta hæc præsepis angustia. In primis non est dubium, quin Mater ab Angelo prius de Filij dignitate edocta, protinus ubi peperit, parvulum agnovit et Dominum, adoraverit ut Deum. Unde in revelationibus S. Brigittæ sic parvus hic describitur. Virgo genu flexa adorabat adorantem, manibus & oculis in Calum quasi in quadam extra se dulcedine rapta. Cumq; pro parte edendofuisset preces illico in momento, in ista oculis, sicut ante se vidit edium, sentiens quasi dimidium cordis sui exisse, ex quo prodibat splendor eximius. Et prope eum pelli secundissima mundissima & involuta ejus oriam carnes ab omni forde pure, audituq; est parviservata Angelorum cantus. Et statim jactu manibus, & inclinatio capite adoravit summâ humilitate, pannuq; involvit. Quod poro hic de Angelis dicitur adorantibus, conforme est Apostolor: Es servum cum introducit primogenitum in orbem terrarum, dixit: Adorant eam omnes Angeli ejus. Quidam adorarent eum, ad quem Pater dicit: Ego hodie genui te: Quem genuerat in æternitate splendorem suæ gloriæ, imaginem suæ substantiæ; nunc novo quodam modo genuit in tempore ex matre, caput non solum humanæ, sed & Angelicæ naturæ: & ideo laudant astra maritima, jubilant omnes filij Dei: adorant omnes Angeli ejus: agnoscunt eum caput suum, Regem & Dominum suum: Adoravit quoq; MARIA, adoravit & Joseph MARIÆ Sponsus, Christi Nutritius; & impletum est ex parte, quod de se in persona & figura Christi, olim dixerat alter Joseph filius Jacob: Vultus per somnium quasi Solem & Lunam & stellæ undecim adorare me. Nam ut ait S. Ambrosius l. de Joseph. 2. Quis est ille quem parentes adoraverunt super terram, nisi solus Iesus, quando eum Joseph & Maria & discipuli adoraverunt? De quo solum dictum est: Laudate eum Sol & Luna, laudate eum omnes stellæ & lumen. Hæc Amb. qui licet non reperit alium præter Christum qui adoretur à parentibus, sic nec familiam alteram in qua Sponsus esset quasi Sol, & Mater Luna, Fratres Stellæ, nisi familiam Christi.

Adoravit eum Angeli. Et inclinatio capite adoravit summâ humilitate, pannuq; involvit. Quod poro hic de Angelis dicitur adorantibus, conforme est Apostolor: Es servum cum introducit primogenitum in orbem terrarum, dixit: Adorant eam omnes Angeli ejus. Quidam adorarent eum, ad quem Pater dicit: Ego hodie genui te: Quem genuerat in æternitate splendorem suæ gloriæ, imaginem suæ substantiæ; nunc novo quodam modo genuit in tempore ex matre, caput non solum humanæ, sed & Angelicæ naturæ: & ideo laudant astra maritima, jubilant omnes filij Dei: adorant omnes Angeli ejus: agnoscunt eum caput suum, Regem & Dominum suum: Adoravit quoq; MARIA, adoravit & Joseph MARIÆ Sponsus, Christi Nutritius; & impletum est ex parte, quod de se in persona & figura Christi, olim dixerat alter Joseph filius Jacob: Vultus per somnium quasi Solem & Lunam & stellæ undecim adorare me. Nam ut ait S. Ambrosius l. de Joseph. 2. Quis est ille quem parentes adoraverunt super terram, nisi solus Iesus, quando eum Joseph & Maria & discipuli adoraverunt? De quo solum dictum est: Laudate eum Sol & Luna, laudate eum omnes stellæ & lumen. Hæc Amb. qui licet non reperit alium præter Christum qui adoretur à parentibus, sic nec familiam alteram in qua Sponsus esset quasi Sol, & Mater Luna, Fratres Stellæ, nisi familiam Christi.

Hob. 1. Adorantibus, conforme est Apostolor: Es servum cum introducit primogenitum in orbem terrarum, dixit: Adorant eam omnes Angeli ejus. Quidam adorarent eum, ad quem Pater dicit: Ego hodie genui te: Quem genuerat in æternitate splendorem suæ gloriæ, imaginem suæ substantiæ; nunc novo quodam modo genuit in tempore ex matre, caput non solum humanæ, sed & Angelicæ naturæ: & ideo laudant astra maritima, jubilant omnes filij Dei: adorant omnes Angeli ejus: agnoscunt eum caput suum, Regem & Dominum suum: Adoravit quoq; MARIA, adoravit & Joseph MARIÆ Sponsus, Christi Nutritius; & impletum est ex parte, quod de se in persona & figura Christi, olim dixerat alter Joseph filius Jacob: Vultus per somnium quasi Solem & Lunam & stellæ undecim adorare me. Nam ut ait S. Ambrosius l. de Joseph. 2. Quis est ille quem parentes adoraverunt super terram, nisi solus Iesus, quando eum Joseph & Maria & discipuli adoraverunt? De quo solum dictum est: Laudate eum Sol & Luna, laudate eum omnes stellæ & lumen. Hæc Amb. qui licet non reperit alium præter Christum qui adoretur à parentibus, sic nec familiam alteram in qua Sponsus esset quasi Sol, & Mater Luna, Fratres Stellæ, nisi familiam Christi.

3. Joseph etiam adoravit. Hunc quoque puerum ex sua stirpe oriundum olim in spiritu adoravit David Rex, adoravit & Jacob. David quidem dicens de eo, & de humanitate

Gen. 37. Hunc quoque puerum ex sua stirpe oriundum olim in spiritu adoravit David Rex, adoravit & Jacob. David quidem dicens de eo, & de humanitate

Olim adoravit David Rex, adoravit & Jacob. David quidem dicens de eo, & de humanitate

ejus tanquam arca sanctificationis: invenimus eum in Ephrata (id est in Bethleem, quæ etiam Ephrata nominabatur) adorabimus in loco ubi steremus pedes ejus. Jacob autem, quia de eo dicitur: Adoravit Israel Dominum, conuersus ad lectulum suum. Quare ad lectuli caput conuersus adoravit. Quia caput lectuli ejus respiciebat Orientem, & erat versus terram promissionis, Respiciebat ergo Bethleem in qua ortiri debebat, cuius nomen est Oriens, & jam adorabat eum quasi in imagine, in lectulo primo præsepis jacentem, Respiciebat & Jerusalem, & Carceris alterum cubile, in quo debebat occumbere; adhiberatq; solum attracto femore carnis suæ, ex qua debebat puer hic oriri, ut sepeliretur in illa terra, quam vestigijs sacratissimorum pedum suorum, & sanguinis sui rore debebat sanctificare. Nec dissonat Apostolus, qui secutus versionem septuaginta Interpretum, non dicit quod adoraverit Dominum, sed quod adoraverit fastigium virgæ Joseph. Fide, inquit, Jacob moriens singulos filios suos benedixit, & adoravit fastigium virgæ ejus, hoc est sepepi, quod in signum potestatis sibi à Rege data gerebat. Sed rectè S. Chryso. hoc explicans, dicit: Adoravit Christum in typo suo. Quia sepepi illud Josephi potestatis floridum & Virga illa Regia illi velut typos representabat Virgam, quæ è radice Jesse florem debebat producere. Ideo hunc florem ortum in Bethleem adorabat, dum fastigium Virgæ dicitur adorasse, & sic Dominum adorasse dicitur. Immo & Crucem Domini adoravit in sepepi Filij sui, quia illa sepepi est, & Virga virtutis, per quam Regiam suam potestatem Christus manifestare debebat. Et fastigium hujus Virgæ specialiter adoravit, in quo nomen adorandum inculcatur prævidebat: Iesus Nazareus Rex Iudæorum.

Itaq; quem antiqui olim in spiritu adorarunt ex sua stirpe oriundum, Joseph MARIA adorant contemplantes jam ortum. Et sicut olim duo erant Cherubim, ex utraq; parte Propitiatorij & Arcæ extendentes alas, sepepi, mutuo & illud respicientes. Sic erant MARIA & Joseph adorantes & contemplantes Propitiatorium divinitatis in arca humanitatis. Et quidem MARIA adeo sublimi elevata fuit tunc temporis contemplatione Filij sui, ut quidam pie existimant, etiam ejus divinam essentiam clarè in rapto vidisse. Hoc enim congruum videri potest dignitati tantæ Matris, amoriq; Filij, quem exhibere debebat Matri, ut scilicet Filium suum perfectè in tueret, ut agnosceret non solum ut hominem sed etiam ut Deum, quia & faciem videre divinam in eo ardentius desiderabat, quam unquam Moyses, aut quispiam alius. Sed que quid sit hæc de re, certum est illi clarius innotuisse mysterium hoc divinum, quam ulli unquam Sanctorum. Et ideo fit de se S. Paulus dicit, quod raptus sit in tertium Cælum. quodq; audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui, edoctus scilicet ab ipso et Deo de ineffabilibus mysterijs suis idem afferendum de MARIA Apostolorum omnium Illuminatrice & Magistra.

Hunc quoque puerum ex sua stirpe oriundum olim in spiritu adoravit David Rex, adoravit & Jacob. David quidem dicens de eo, & de humanitate

Psal. 137. adorabimus in loco ubi steremus pedes ejus.

Gen. 47. Adoravit Israel Dominum, conuersus ad lectulum suum.

Heb. 11. Fide, inquit, Jacob moriens singulos filios suos benedixit, & adoravit fastigium virgæ ejus.

Psal. 109. Virga virtutis, per quam Regiam suam potestatem Christus manifestare debebat.

Figura. Cherubim, ex utraq; parte Propitiatorij & Arcæ extendentes alas, sepepi, mutuo & illud respicientes.

Exod. 37. Propitiatorium divinitatis in arca humanitatis.

M. V. An. re debebat Matri, ut scilicet Filium suum perfectè in tueret, ut agnosceret non solum ut hominem sed etiam ut Deum.

Filios. ardentius desiderabat, quam unquam Moyses, aut quispiam alius.

vidit. certum est illi clarius innotuisse mysterium hoc divinum, quam ulli unquam Sanctorum.

Cor. 12. Et ideo fit de se S. Paulus dicit, quod raptus sit in tertium Cælum.

altissima scilicet contemplatione sui filij, ab eo intru-
 ctam fuisse ultra omnes Apostolos de mysterijs om-
 nibus; & cordis puribus percipisse ineffabilia, &
 arcana quae non licet homini loqui. Ideo MARIA a-
 dorans, nullum legitur protulisse verbum, sed Pa-
 tris aeterni Verbum adorat in silentio, conferens in
 corde suo omnia quae vidit caelitus, quae audivit
 humanitus, quae ab Angelo, quae ab hominibus,
 quae a Deo percepit. O silentium sublime & profun-
 dum! O silentium mysterijs & Sacramentis pleni-
 O silentium in auribus Dei honorum! *Tibi laus, si-*
lentiū. DEUS in Sion. Silentium MARIA adorantis,
silentium Joseph admirantis, laus est caros pe-
netrans, laus in auribus tuis sonans, & aeterna ge-
nerationis tuae silentium arcanum honorans. O
DEUS! Et ideo non solum in Sion, sed etiam in Be-
thleem tibi laus est Josephi & MARIAE silentium, dū
eorū MARIAE sacramentum sit mysterium admirabi-
lium, illa confersans, illa conferens, illa admirans,
considerans Deum in carne ita exinanitum, ita hu-
miatūm ex amore erga salutem hominum.

Pannis involvit, & in praesepio reclinavit.

*M. V. s. fi-
 lio nato
 ut mater
 humillie
 ma forvit*

Postquam Virgo Filium adoravit, mox ei ma-
 terna officia exhibuit, pannis involvendo, va-
 gientem lactando, in praesepio reclinando, quia
 non erat locus in diversorio. Quidam ex antiquis
 Patribus introducunt quati haerentem MARIAM &
 ambigentem quid officij debeat Infanti impende-
 re. Indignam se reputabat puerum divinum jam
 natum vel attingere, vel nutrire, ubiq; Virgo hu-
 millis. Sic S. Basilus introducit, cam loquentem;
 Quid aggrediar? Te ne lacte nutriam, an vero ut
 len. Crat. Deum colam; Tibi ne mater num praestabo obsequiū,
 de incar. an sicut Ancilla cultum adorationis impendam? Te
 ne ut filium amplexu meo fructo, an iugiter supplex
 invocabo? Tibi ne lac porrigam, an thymiana offe-
 ram? Et S. Aug. sic ea quali cunctantem alloquitur
 & hortatur: *Lacta, lacta, o Virgo Beata, Lacta DEUM*
suum, Creatorem tuum, praebere lambenti in animam,
ut pro se percipientes praebet in axillam, panem Ange-
lorum refect ubere de calopleno. Nempe ille qui semen
Abrahae apprehendit, voluit per omnia fratribus assi-
mulari, etiam in infantia in sumis miseris, voluit no-
vam mensuras in utero habere, ut quicquid, ut ceteri
exire, infans, lactari, brachio portari, in cunio re-
clinari: Nisi ergo hares, o sacra Virgo, hac omnia
humilia obsequia circa DEUM infantem exhibes, hac de
se ipse deposcis, nisi ex humilitate te indignam cenfore
meo exspiceres, nisi hac indigna esse. Qui se elegit ut Ge-
ntricem, elegit & gerulam, elegit & nutricem. Qui
Vir dignabitur pro nobis denudari aceto potari, in pa-
titulo extendi, infans non dedignatur pannis involvi
lacte refici, in praesepio reclinari.

MARIAM itaq; pannis infantem involviffe, Evā-
 gelista certum facit. Lactē vero aluisse non expri-
 mit, sed Ecclesiasticus testatur: *Praesepi non abhorruit,*
pat vocare lacte pasci sui, per quem nec ales affurrit, in-

dicat etiam id ipsum vox illam ulteris Evangelicis:
Beatus venier qui te portavit, & ubera quae suxisti. Luc. 11.
 Atq; in uberibus his MARIAE de coelo plenis delig-
 nabantur & ubera eius spiritalia, quibus nos om-
 nes filios suos debebat lactare. Unde Richardus
 Victor in Cant. p. 2. c. 23 sic eam alloquitur: *Carna-*
lia in te ubera suxit Christus, O MARIA! ut spiritalia
per te nobis fluarent. Et cum misericordia. DEUS sic
ab aeterno, amplior capis esse extempore. Et cum ex te
capit initium, eius quae largitas per te sumpsit aug-
mentum. In te ego concrevit lac divinae misericordiae
& ex te nobis profusus. ipsa prius repleta es, & ex te
nobis descendit abundantia. Haec ille. Interim vide
quomodo is qui olim dicebat: Ego quasi Nutricium
Ephraim portabam eum in brachio, nunc vult por-
tari, & alii, & ad ubera pendere cum hominum &
Angelotum admiratione & stupore. Sic etiam pau-
peratē dedicans in corpore suo Infans divinus,
pannis paupertatis dignatur involvi a paupere ma-
tre, & reclinari in foeno, qui à Patre decorē indu-
tus, amictus lumine sicut vestimento, effulget in
caelo. Sic cum lacrymis & vagitu in nocturnis ten-
nebris nudus & imbellis de Matris utero procedit,
qui initio diei, cum eum laudarent astra matutina,
& jubilarent Filij Dei, ostendens potentiam suam,
conclusit ostia maris, quando exumpit quasi de vul-
va procedens, & posuit nubem vestimentum ejus, in-
volvens quasi pannu infantia. Sic is cui nomen est,
Brachium Domini, cui dicitur per Prophetam, Co-
Isai. 51. surge, conurge induere fortitudinem brachium Do-
mini, numquid non tu percuissisti superbum vulnera. Jesus sa-
stra draconem! Ipse, inquam, fatiolis vult colligari, scia in-
st disperdat superbos mente cordis sui, & dissolvat
colligationes impicitatis, & vincula colli nostri. Sic ut reddat
Adam secundus vult viribus pannis contegi in sta-
bulo ut regat nuditatem proboram Adæ primi co-
tractam in Paradiso; & ei immortalitatis stolam re-
stituat finito exilio. Accede Adam, ut in tu caris pro-
ripus Infantis hujus vestem, ut audias & vocem, dit-
solve perizomata ficius; cum adhuc elles sub ficu
viditte, condoluit super te, indumento novo gra-
tiae & gloriae etiam ex tunc propoliti iterum vesti-
re te, pro te vestiens ipse pannis infantia. Accede
ergo, en iterum dicit Adam ubi es, & quaerit te in
stabilo, in jumentorum diversorio, quia cum in
honore elles in paradiso, non intellexisti, sed com-
paratus es jumentis insipientibus, & similibus factus
es illis. Accede, nec amplius dicas, Vocem tuam au-
divi, & abjondi me. Vox enim ejus sufficiens est, non
fulgurans aut tonans, vox index compassionis, quia
juncta lacrymis. Non amplius Leo rugiens est, sed
mutus & mitis Agnus est, velle e virgineo nunc
circumdat, pro te postmodum immolatus. Nō
amplius ignis consumens est. Dominus Deus tuus;
hoc palca in qua jacet, ostendit, quae non consu-
mitur. Accedat quilibet Adæ filius qui ostendit,
quia instar infantium facile placatur, & offendam
rennitit. Non erit turbulenti & tristis, quia facies
ejus decora & amabilis. Vox ejus tenra est & co-
patiens,

Os. 11.

Gen. 3. ad

videndū.

Jesus tu

natum,

Isa. 4. 2.

patiens, si & illi tu compararis, & tibi. Vox est misericordiae & pacis: *Non clamabit, neque vox eius audietur foris, calanum quassatum non confringet, & linum junigans non exurgetur.* Lenis scilicet vox eius, ut neminem loquendo terreat, lenis gressus, ut neminem calcando conerret, lenis spiritus oris eius, ut neminem exufflando extinguat. Veniet dies, in qua quomodo in die salutis Infans amabilis gratiam offert & misericordiam, vindictam refumat & justitiam. Vir omnino terribilis. Tunc oculi eius erunt quasi flamma ignis, & furoris indices.

Apoc. 1. Tunc vox eius quasi vox aquarum multarum, impetu suo devolvens impius in abyssum. Tunc ex ore eius gladius utraq; parte acutus exibat, animas eorum & corpora interfectioni daturus. Tunc pedes eius sicut auriscalco in camino ardenti, & reprobos in flammis aeternum calcaturus. Audiamus ergo modo vocem blandam invitantis misericordiae, ne cogitatur experiri vocem & dexteram intolerabilis justitiae. Obsecremus, & obtemperemus Dominum Jesum ad ejus pedes supplices: per sanctam eius infantiam, per carnem virginis, quam pro nobis assumpsit, per lacrymas quas infans fudit, per lac & materna ubera quae suxit, per panniculos & fasciolas, quibus involvi voluit, per praesepium & foenum in quo jacuit, per omne quod in Nativitate eius factum est & pretiosum, ut perditam nobis restituat gratiam, ut peccatorum omnium impetrat veniam, ut in sanctam nos reducat innocentiam & infantiam: ut Nativitatis ejus merito in novam gentem creaturam, novo corde, novo spiritu ei servientes, aeterna regenerationis gloriam consequamur.

Exempl. **P**raeclarum nobis hac in re suppeditat exemplum, quod imitemur in hac sacra Nativitate, mulier illa peccatrix, de qua Petrus de Natalibus Episcopus mentionem facit in legenda de Natalibus Domini, & alij sacri Scriptores. Quaedam Monialis relicta sua professione, & sancta societate claustram egredita, ac tunc florem quem Deo debuerat offerre, in carnis immunditijs per fornicationes promiscuas contriverat. Tandem rediens ad eorum, & ad claustrum, cogitabat vias suas, & enormitatem vitae suae coram Deo & caelo foetentem. Sed adeo anxie haec considerabat, ut dissidentia quaedam de venia sese intersereret: et atq; ipsa velut calamus quassatus confractiioni proximus, velut linum fumigans extincti oniat propinquans, hoc est de speratione erat vicina, seclerum enormium pondere praegravata, & quocumq; verteret aciem considerationis, nusquam repenebat micam consolationis. Si de caelorum regno subire cogitatio, inveniebat se indignam, cum nihil conquinatum in illud intraret, ipsa vero agolescebat sicut jumentum committunt in stercore suo. Si de iudicio cogitatio incidere, inveniebat se millies ream. Si de inferno, saedamnationis super se pronuntiabat sententiam, tot flagitijs committam. Si de passione Dominum inter considerationem, intuebatur se illi ingratis, quod

vita impia & spurca sanguinem Domini quodammodo concucasseret, & Filium Dei iterum crucifixisset. Quid igitur huic animae quassatae undique poterat esse solatio vel refugio, si Domini passio, cam potius angit quam solatur? Tandem cogitatu suum convertens ad beatam infantiam Salvatoris, cepit respirare. Consideravit enim medullitus vitia peccatis ejus, consideravit infantes quamlibet offensos facile placari, & manum porrigere & animum, ut pote sine felle amaritudinis, sine aculeo ultionis. Perfecta igitur cordis compunctione lacrymas ei ex oculis ciente, conversa est ad rigandos in spiritu pedes Jesu infantis benignissimi, coram imagine B. Mariae puerum sinu gestantis. Et ita, per infantiam suam, per viscera misericordiae in quibus visitavit nos ex alto, per vagitus & lacrymas pietatis cum obsecrans & adjurans, pro obtinenda peccatorum venia, meruit audire vocem caelitus, qui de eorum remissione, & gratia Dei adepta certa & secura reddebat.

Longè priori divinum est, quod Guiljelmo Colimtu Juliacensi contigisse referunt historici. Hic in adulterio & calijs carnalibus vitijs vitam flagitiosam ducebat, frequenter vero à viris pijs & eruditissimis monebatur, ut tandem finem imponeret carnali huic & scandalosa vi, sed prava consuetudinis quodam quasi jure proprio pressus peccata peccatis cumulabat. Tunc vero est Dominus ultra has hominum monitiones, caelestem ei exhibere monitionem: nam in festo Nativitatis Domini in tribus Missis caelitus ei insonuit melodia coelestis & Angelica, qua monebatur caelestem voluptatem carnis praesumere spurcitijs, & ad Deum redire, vitamq; emendare. Sed & istud divinum monitum neglexit. Quapropter postmodum in via Coloniae versus in gremio concubinae misere sine Sacramentis expiravit, & in abyssum aeternum relegatus est, ut etiam pijs quibusdam tunc revelatum fuit. Multi vero huic non ab similes sunt, qui licet caelestem harmoniam miraculo speciali exterius in festo Nativitatis Domini non audiant, audiunt tamen vocem Domini intus resonantem, & ad vite emendationem eos invitantem. audiunt vocem Ecclesiae, audiunt vocem eorum qui Christi, & Angelorum locum tenent, & ministerium obeunt. Interim nec exterioribus Ecclesiae in hac solemnitate vocibus & caeremonijs, nec interioribus Christi vocantis monitis autem paraat, & obedientiam: ideo tandem impleta mensura peccatorum, infelicitate sine poenitentia abripiuntur, & in aeternas penas devolvuntur.

Aliud exemplum
Cestore in Dom. 60. ex Ca. sario Cyrtiu.

